C/2024/6017

23.10.2024.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums
Nodokļu sistēma sociālās ekonomikas struktūrām
(pašiniciatīvas atzinums)

(C/2024/6017)

Ziņotājs: **Giuseppe GUERINI**

Padomnieks	*Samuel CORNELLA* (ziņotājam)
Pilnsapulces lēmums	18.1.2024.
Juridiskais pamats	Reglamenta 52. panta 2. punkts
Atbildīgā specializētā nodaļa	Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	27.6.2024.
Pieņemts plenārsesijā	10.7.2024.
Plenārsesija Nr.	589
Balsojuma rezultāts (par / pret / atturas)	199/0/4

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK uzsver, ka dalībvalstu nodokļu sistēmas nedrīkst kavēt sociālās ekonomikas attīstību, un atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas mērķi sniegt atbalstu dalībvalstīm, publicējot norādījumus par attiecīgajām nodokļu sistēmām, kas, pamatojoties uz pieejamo analīzi un informāciju, ko sniegušas dalībvalstu iestādes un sociālās ekonomikas ieinteresētās personas, piemērojamas sociālās ekonomikas struktūrām.

1.2. EESK norāda, ka zināšanas par pieejām dažādās dalībvalstīs var būt svarīgs sākumpunkts sociālās ekonomikas struktūru vispārējās nodokļu sistēmas padziļināšanai un uzlabošanai iekšējā tirgū.

1.3. Apzinoties nopietnās grūtības, kas saistītas ar nepieciešamību panākt vienprātību Padomē, EESK cer, ka nākotnē varēs turpināt pieejas saskaņošanu attiecībā uz sociālās ekonomikas struktūru aplikšanu ar nodokļiem, lai konsolidētu iekšējo tirgu. Tāpēc Komiteja aicina padziļināti apsvērt veidus, kā nākotnē varētu saskaņot sociālajai ekonomikai piemērojamo nodokļu sistēmas Eiropas Savienībā.

1.4. Jo īpaši EESK atbalsta valstu nodokļu pasākumus, kuru mērķis ir piedāvāt diferencētu nodokļu režīmu peļņai, kas atkārtoti ieguldīta statūtos noteikto mērķu sasniegšanai vai ieskaitīta sociālās ekonomikas struktūru nedalāmajā rezervē, un norāda, ka šīs rezerves bieži vien nevar tikt sadalītas dalībniekiem ne uzņēmuma darbības laikā, nedz arī pēc tā darbības izbeigšanas. Šāda reinvestētā vai nedalāmajā rezervē ieskaitītā peļņa ir būtisks instruments sociālās ekonomikas struktūru kapitalizācijas un aktīvu radīšanas veicināšanai.

1.5. EESK ar gandarījumu atzīmē, ka dažās dalībvalstīs sociālās ekonomikas struktūrām piemēro konkrētu PVN likmi (5 % vai 10 %), kas atbilst ES tiesiskajam regulējumam PVN jomā, un mudina Eiropas Komisiju un dalībvalstis apsvērt arī īpašas PVN likmes sociālās ekonomikas struktūru veiktajām sabiedrisko pakalpojumu darbībām un sociālajiem pakalpojumiem, it īpaši veselības aprūpes un sociālās palīdzības veciem cilvēkiem sektoros, kā arī tādos sektoros kā personalizēti pakalpojumi, ilgstošā aprūpe un izglītība.

1.6. EESK norāda, ka būtu jāapsver sociālās ekonomikas struktūru definīcijas iekļaušana Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā par valsts atbalstu, vienlaikus izstrādājot piemērotus mehānismus, kas ļauj sociālās ekonomikas struktūru finansēšanu nodokļu ziņā atbrīvot no valsts atbalsta regulējuma.

1.7. Lai izvairītos no izkropļojumiem un oportūnistiskas rīcības vai apiešanas prakses, EESK iesaka visām dalībvalstīm izveidot pieejamus un pārredzamus publiskos reģistrus, kuros reģistrē ziedojumus saņemošās sociālās ekonomikas struktūras. Šajos reģistros būtu jāparedz finanšu pārskatu un komandējumu ziņojumu iesniegšana, skaidri norādot vispārējas nozīmes darbības, ko struktūra veikusi, pateicoties publiskajiem ziedojumiem, fiskālajam atbalstam un subsīdijām vai privātajiem ziedojumiem.

2. **Konteksts**

2.1. ES rīcības plānā "*Ekonomikas, kas darbojas cilvēku labā, veidošana. Rīcības plāns sociālajai ekonomikai*" ir atzītas sociālās ekonomikas īpašās iezīmes un precizētas atšķirības starp sociālās ekonomikas struktūrām un tradicionālajiem uzņēmumiem. Rīcības plānā arī atzīts, ka sociālā ekonomika veicina sociālo kohēziju iekšējā tirgū un ES ekonomikas sistēmas taisnīgumu.

2.2. Minētajā rīcības plānā norādīts, ka "nodokļu politika ir svarīga sociālās ekonomikas politika. Dažas valstis ir izstrādājušas īpašu un konsekventu nodokļu sistēmu sociālajiem uzņēmumiem. Daudzas valstis sniedz stimulus, sākot no atbrīvojumiem no uzņēmumu nodokļa par nesadalīto peļņu līdz atbrīvojumiem no PVN vai samazinātām likmēm, sociālās apdrošināšanas izmaksām, ko samazina/sedz subsīdijas, vai nodokļu samazinājumiem privātajiem un starptautiskajiem līdzekļu devējiem".

2.3. Tajā pašā paziņojumā norādīts, ka pat dalībvalstīs, kurās ir īpaši nodokļu pasākumi, "[t]omēr piekļuve šiem stimuliem var būt sarežģīta, un atšķirīgās rīcības ne vienmēr tiek atbilstoši koordinētas". Šajā sakarā tiek precizēts, ka "Komisija veicinās savstarpēju mācīšanos un sniegs norādījumus un atbalstu dalībvalstīm (..) publicējot norādījumus par sociālās ekonomikas struktūru attiecīgajām nodokļu sistēmām, balstoties uz pieejamo analīzi un ieguldījumu, ko sniegušas dalībvalstu iestādes un sociālajā ekonomikā ieinteresētās personas".

2.4. Sekojošajā Padomes 2023. gada 27. novembra ieteikumā par sociālās ekonomikas pamatnosacījumu izstrādi ir atkārtoti uzsvērts, ka "[n]odokļu politikai var būt arī nozīmīga loma, lai veicinātu sociālo ekonomiku un lai nodrošinātu to, ka sociālās ekonomikas struktūras var atļauties darboties kopā ar vidusmēra uzņēmumiem, radot vienlīdzīgāku uzņēmējdarbības vidi, vienlaikus veicinot sociālo integrāciju un labāku piekļuvi nodarbinātībai".

2.5. Šim ieteikumam ir pievienoti divi plaši pētījumi: "*Relevant taxation frameworks for Social Economy Entities*" ([1]) un "*Non-discriminatory taxation of charitable organisations and their donors: principles drawn from EU case-law*" ([2]), kuri attiecīgi koncentrējas uz atšķirīgajiem dalībvalstu nodokļu tiesību aktiem par nodokļu uzlikšanu sociālajai ekonomikai un uz ES Tiesas judikatūrā izmantotajām pieejām attiecībā uz pārrobežu ziedojumiem labdarības organizācijām.

2.6. Nesenajā deklarācijā "*Liège Roadmap for Social Economy in the European Union*", kas publicēta par sociālo ekonomiku atbildīgo ES ministru konferences ietvaros, kuru ES Padomes prezidentvalsts Beļģija rīkoja 2024. gada 12. februārī Lježā, Komisija un Padome cita starpā tika aicinātas "nodrošināt, ka nodokļu sistēmas nekavē sociālās ekonomikas attīstību, un novērtēt, vai nodokļu sistēmas pietiekami veicina tās attīstību". Lai šos priekšlikumus īstenotu praksē, EESK šajā atzinumā vēršas pie nākamajām ES likumdevējiestādēm un dalībvalstīm, jo tām ir likumdošanas kompetence nodokļu jomā.

2.7. EESK piekrīt sociālās ekonomikas definīcijai ([3]), kas formulēta Padomes 2023. gada 27. novembra ieteikumā un atbilst definīcijām, kuras pieņēmušas citas starptautiskās institūcijas un izmanto, piemēram: i) *Rezolūcijā par pienācīgu darbu un sociālo un solidāro ekonomiku*, ko pieņēma Starptautiskā Darba organizācija (SDO); ii) Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) *Ieteikumā par sociālo un solidāro ekonomiku un sociālo inovāciju*; iii) Apvienoto Nāciju Organizācijas Rezolūcijā par *sociālās un solidāras ekonomikas veicināšanu ilgtspējīgai attīstībai*.

([1]) SWD(2023) 211 final.
([2]) SWD(2023) 212 final.
([3]) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Padomes ieteikumam par sociālās ekonomikas pamatnosacījumu izstrādi" (OV C, C/2024/882, 6.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/882/oj).

3. **Vispārīgas un īpašas piezīmes**

3.1. Nepieciešamība veicināt sociālās ekonomikas struktūru tiesiskā regulējuma saskaņošanu ES līmenī ir zināma jau labu laiku: piemēram var minēt Komisijas paziņojumu "*Businesses in the "Economie Sociale" sector: Europe's frontier-free market*", kas pieņemts 1989. gadā un uz ko ir atsauce arī pētījumā "*Recent Evolutions of the Social Economy in the European Union*", kuru EESK publicēja 2016. gadā ([4]).

3.2. Ņemot to vērā, svarīgi ir sākt apsvērt arī iespējamos veidus, kā saskaņot sociālās ekonomikas struktūrām piemērojamo nodokļu sistēmu, vienlaikus apzinoties ar šo procesu saistītās grūtības. Uzņēmējdarbības formu daudzveidības faktiska atzīšana palīdz radīt konkurences apstākļus, kas ļauj sociālās ekonomikas struktūrām konkurēt apstākļos, kas ir līdzvērtīgi citu uzņēmumu nosacījumiem, ņemot vērā sociālās ekonomikas īpašās juridiskās saistības un darbības aspektus, tādus kā pārpalikumu atkārtota investēšana ar mērķi turpināt īstenot statūtos noteiktos mērķus, juridiski ierobežojumi attiecībā uz algu griestiem, juridiski ierobežojumi vispārējas nozīmes darbību īstenošanai, demokrātiska un līdzdalīga pārvaldība, kurā paredzēta ieinteresēto personu iesaistīšanās.

3.3. Šie nosacītie ierobežojumi, kas pastāv daudzās likumdošanas sistēmās, kurās tiek atzītas sociālās ekonomikas struktūru vispārējas nozīmes un sabiedriskā labuma funkcijas, ir saistīti citastarp ar šo struktūru svarīgo lomu ne tikai demokrātijas, brīvas iniciatīvas un pilsoniskās līdzdalības veicināšanā, bet arī vietējo kopienu atbalstīšanā.

3.4. Šajā atzinumā tiks izmantota Padomes 2023. gada 27. novembra Ieteikumā izmantota definīcija, ar kuru saskaņā "sociālās ekonomikas struktūras" ir definētas kā "privāttiesību subjektu kopums, kas nodrošina preces un pakalpojumus saviem locekļiem vai sabiedrībai; tas ietver tādus organizācijas veidus kā kooperatīvi, savstarpējas biedrības, asociācijas (tostarp labdarības organizācijas), fondi vai sociālie uzņēmumi, kā arī citus juridiskus veidojumus, kas darbojas saskaņā ar šādiem pamatprincipiem un iezīmēm: i) cilvēku, kā arī sociālā vai vides mērķa pārākums par peļņu; ii) visas peļņas vai tās lielākās daļas un pārpalikumu atkārtota investēšana ar mērķi turpināt īstenot savus sociālos vai vides mērķus un veikt darbības savu locekļu/lietotāju ("kopējās intereses") vai visas sabiedrības interesēs ("vispārējās intereses"); un iii) demokrātiska vai līdzdalības pārvaldība". Kopumā EESK uzsver, ka dalībvalstu nodokļu sistēmām ir nevis jākavē sociālās ekonomikas attīstība, bet jārada apstākļi, kas ļauj sociālās ekonomikas struktūrām Eiropā turpināt attīstīties, sniedzot savu īpašo ieguldījumu sociālās tirgus ekonomikas izveidē, kā paredzēts dibināšanas Līgumos.

3.5. Ņemot vērā šo situāciju, EESK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas mērķi veicināt savstarpēju mācīšanos un sniegt atbalstu dalībvalstīm, publicējot norādījumus par attiecīgajām nodokļu sistēmām, kas, pamatojoties uz pieejamo analīzi un informāciju, ko sniegušas dalībvalstu iestādes un sociālās ekonomikas ieinteresētās personas, piemērojamas sociālās ekonomikas struktūrām.

3.6. Šajā sakarā EESK norāda, ka zināšanas par pieejām dažādās dalībvalstīs var būt svarīgs sākumpunkts sociālās ekonomikas struktūru vispārējās nodokļu sistēmas uzlabošanai iekšējā tirgū. Lai arī EESK apzinās nopietnās grūtības, kas saistītas ar nepieciešamību panākt vienprātību Padomē, tā tomēr cer, ka tiks strādāts pie nodokļu sistēmas uzlabošanas sociālās ekonomikas struktūrām un pakāpeniskas saskaņošanas, lai konsolidētu iekšējo tirgu.

3.7. EESK norāda, ka Komisijas veiktā dalībvalstu nodokļu tiesību aktu kartēšana liecina, ka sociālās ekonomikas struktūrām tiek piemēroti specifiski nodokļu stimuli un īpašs nodokļu režīms attiecībā uz: i) struktūras ienākumiem; ii) rezervē ieskaitīto peļņu; iii) netiešajiem nodokļiem, piemēram, PVN. Viens no galvenajiem sadrumstalotību veicinošiem faktoriem šajā jomā ir fakts, ka dažas dalībvalstis savus specifiskos nodokļu noteikumus pamato ar struktūras juridisko formu, savukārt citas – ar veiktās darbības veidu, bet vēl citas – ar uzņēmuma vai struktūras specifiskajām iezīmēm.

3.8. Nodokļu uzlikšana sociālajā ekonomikā ir sarežģīts jautājums gan tāpēc, ka valstu tiesiskais regulējums ir ļoti atšķirīgs, gan tāpēc, ka līdztekus pastāv dažādi konteksti, kuros nodokļu sistēma ietekmē sociālās ekonomikas struktūras. Pat ja nodalījums starp režīmu, ko piemēro struktūrām, kas pilnībā darbojas ārpus tirgus konteksta, un struktūrām, kuras pilnībā darbojas ekonomiskā kontekstā, faktiski ir skaidrs, joprojām ir grūti raksturot un regulēt, tostarp nodokļu vajadzībām, plašu to subjektu loku, kuri darbojas pēc uzņēmējdarbības ekonomiskajiem kritērijiem, kuriem ir citi mērķi, nevis tikai uzņēmējdarbības peļņa, kuri tā vietā cenšas sasniegt sociālos vai vides mērķus, kas noteikti sociālās ekonomikas struktūru statūtos, un kuri veic darbības savu dalībnieku/lietotāju interesēs vai vispārējās interesēs. Tas attiecas, piemēram, uz kooperatīviem, savstarpējās apdrošināšanas sabiedrībām, fondiem un sociālajiem uzņēmumiem.

([4]) https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-17-875-en-n.pdf.

3.9. Jo īpaši EESK atbalsta valstu nodokļu pasākumus, kuru mērķis ir piedāvāt diferencētu nodokļu režīmu pārpalikumiem, kas atkārtoti investēti statūtos noteikto mērķu sasniegšanai vai ieskaitīti sociālās ekonomikas struktūru nedalāmajā rezervē, un norāda, ka šīs rezerves bieži vien nevar tikt sadalītas dalībniekiem ne uzņēmuma darbības laikā, nedz arī pēc tās izbeigšanas. Šie reinvestētie vai nedalāmajā rezervē ieskaitītie resursi faktiski ir būtisks instruments, kas veicina tādu sociālās ekonomikas struktūru kapitalizāciju un aktīvu radīšanu, kurām līdzīgi kā MVU ir grūtības piekļūt kredītiem un kas ne vienmēr var piekļūt finanšu tirgiem to īpašās organizatoriskās formas dēļ.

3.10. EESK atzinīgi vērtē to, ka dažās dalībvalstīs sociālās ekonomikas struktūrām piemēro labvēlīgu PVN likmi (5 % vai 10 %), kas atbilst ES tiesiskajam regulējumam PVN jomā, un atbalsta šos pasākumus, it īpaši tādos sektoros kā sociālā palīdzība un medicīniskā aprūpe veciem cilvēkiem, personalizēti pakalpojumi un ilgstoša aprūpe.

3.11. Iepriekšējos atzinumos ([5]) EESK ir norādījusi, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš PVN sistēmai, ko piemēro sociālajām, izglītības, aprūpes un veselības aprūpes darbībām, vēl jo vairāk tad, ja šīs darbības veic sociālās ekonomikas struktūras.

3.12. Konkrētāk, attiecībā uz samazinātām likmēm EESK uzskata: vienmēr vēlamāki ir risinājumi, kas paredz samazinātu vai atvieglotu PVN nevis atbrīvojumus, it īpaši tad, ja struktūras darbojas ekonomiski nozīmīgos apstākļos. Patiešām, var rasties situācijas, kurās sociālās ekonomikas struktūras nonāk nelabvēlīgos apstākļos, jo atbrīvojums no PVN, ja to piemēro darbībām, ko veic parastie uzņēmumi, rada tiem konkurences priekšrocības salīdzinājumā ar sociālās ekonomikas struktūrām, kurām visas darbības ir ārpus PVN piemērošanas jomas un kuras atrodas "galapatērētāja" statusā.

3.13. Cita veida diskriminējošas attieksmes rodas gadījumos, kad vietējās pašvaldības izveido tarifikācijas sistēmu aprūpes, veselības aprūpes vai izglītības pakalpojumiem "ieskaitot PVN". Tas attiecas, piemēram, uz PVN, ko Itālijā piemēro sociālajām un veselības aprūpes darbībām, ko veic sociālie kooperatīvi, kuriem ir liegts izvēlēties atbrīvojuma režīmu, kas savukārt tiek piešķirts parastiem uzņēmumiem attiecībā uz to darbības daļu, kas saistīta ar veselības aprūpes pakalpojumiem. Šādos gadījumos viens un tas pats pakalpojums, ko sniedz sociālais kooperatīvs vai parasts uzņēmums, rada lielākas izmaksas sociālajiem kooperatīviem, kuri pakalpojumu tarifikācijas dēļ ir spiesti maksāt PVN, kas ne tikai kļūst par papildu pamatdarbības izmaksām, bet rada negodīgu konkurenci par labu uzņēmumiem, kuriem ir atļauts izvēlēties atbrīvojuma režīmu.

3.14. Ņemot vērā to lietderību, EESK atzīst un atbalsta fiskālos stimulus un atskaitījumus, kas lielākajā daļā dalībvalstu ir paredzēti privātpersonām, kuras ziedo sociālās ekonomikas struktūrām, taču uzsver: lai izvairītos no iespējamiem izkropļojumiem, svarīgi ir kontrolēt, vai šādi ziedojumi un saistītie stimuli ir faktiski paredzēti sociālās ekonomikas struktūrām, kas darbojas un patiesi veic vispārējas nozīmes darbības. Lai pienācīgi veiktu šīs uzraudzības darbības, svarīgi ir, lai visās dalībvalstīs būtu pieejami un pārredzami publiskie reģistri, kuros reģistrē sociālās ekonomikas struktūras, kas saņem ziedojumus. Svarīgi ir, lai šajos reģistros būtu iekļauti finanšu pārskati un komandējumu ziņojumi, kuros ir skaidri norādītas vispārējas nozīmes darbības, ko struktūra veikusi, pateicoties publiskajiem ziedojumiem, fiskālajam atbalstam un subsīdijām vai privātajiem ziedojumiem.

3.15. EESK norāda, ka trūkst fiskālo stimulu, kas mudinātu investorus sniegt finansiālu atbalstu sociālās ekonomikas struktūrām. Šajā sakarā Komiteja uzsver, ka fiskālo stimulu izstrāde potenciālajiem investoriem sociālās ekonomikas struktūrās varētu palielināt sociālās ekonomikas struktūru piekļuvi finanšu resursiem.

3.16. Iepriekšējos atzinumos ([6]) EESK ir norādījusi, ka saskaņā ar ES noteikumiem par valsts atbalstu veselības aprūpes un sociālie pakalpojumi tiek uzskatīti par apakškategoriju ar autonomām iezīmēm plašākā vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu (VTNP) kontekstā, ņemot vērā šo pakalpojumu specifiku un to konkrētos mērķus, kas bieži vien ir tādi paši kā sociālās ekonomikas struktūrām, kuras sniedz pakalpojumus.

3.17. Lai varētu ieviest īpašus sociālās ekonomikas finansēšanas veidus, būtu jāapsver iespēja Vispārējā grupu atbrīvojuma regulā par valsts atbalstu iekļaut sociālā uzņēmuma definīciju, kā arī izstrādāt piemērotus mehānismus sociālās ekonomikas struktūru finansēšanas atbrīvošanai no valsts atbalsta regulējuma.

([5]) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK groza attiecībā uz pievienotās vērtības nodokļa likmēm" (COM(2018) 20 final – 2018/0005 (CNS)), "Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz īpašo režīmu mazajiem uzņēmumiem" (COM(2018) 21 final – 2018/0006 (CNS)), "Grozīts priekšlikums Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 904/2010 par administratīvu sadarbību un krāpšanas apkarošanu pievienotās vērtības nodokļa jomā" (COM(2017) 706 final – 2017/0248 (CNS)), "Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz minimālās pamatlikmes ievērošanas pienākumu groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu" (OV C 283, 10.8.2018., 35. lpp.), un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko attiecībā uz sīki izstrādāto tehnisko pasākumu ieviešanu galīgās PVN sistēmas darbībai, kas paredzēta nodokļa uzlikšanai tirdzniecībā starp dalībvalstīm, groza Direktīvu 2006/112/EK" (OV C 159, 10.5.2019., 38. lpp.).

([6]) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Veselības aprūpes un sociālajiem pakalpojumiem piemērojamie noteikumi par valsts atbalstu – Vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumi (VTNP) pēcpandēmijas apstākļos. Idejas un priekšlikumi attiecībā uz Komisijas novērtējumu saistībā ar 2012. gada tiesību aktu kopuma grozīšanu" (OV C 323, 26.8.2022., 8 lpp.).

3.18. Šajā saistībā EESK atgādina, ka ES Tiesa 2011. gada 8. septembra spriedumā Paint Graphos (apvienotās lietas C-78/08 un C-80/08) ir lēmusi par Itālijas uzņēmumu ienākuma nodokļa atbrīvojuma režīmu attiecībā uz kooperatīviem, argumentējot, ka kooperatīvi savas specifikas dēļ neatrodas tādā pašā situācijā kā komercsabiedrības.

3.19. Līdz ar to nodokļu režīmu, kas šādiem subjektiem paredzēts Itālijas likumā, nevar automātiski uzskatīt par selektīvu valsts atbalstu. Direktīvas, ar ko paredz noteikumus par atvieglojumu tādu stimulu samazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos (DEBRA), 3. panta 6. punktā pašu kapitāls ir definēts kā "nodokļu maksātāja apmaksātā kapitāla, akciju emisijas uzcenojuma kontu, pārvērtēšanas rezerves un citu rezervju,un pārnestās peļņas vai zaudējuma summa", pamatojoties uz Grāmatvedības direktīvu 2013/34/ES ([7]). Šī definīcija, kas ir pārāk ierobežojoša, bieži vien nav savienojama ar savstarpējās apdrošināšanas struktūru organizatorisko formu, un tām var būt neizdevīga.

3.20. EESK vērš ES iestāžu un dalībvalstu uzmanību uz to, ka vairākos pētījumos, kā arī 2019. gada atzinumā "*Eiropas filantropija: neizmantots potenciāls*" ([8]) ir konstatēts, ka fondi joprojām saskaras ar problēmām saistībā ar nodokļu režīmu pārrobežu ziedojumiem citas dalībvalsts sabiedriskā labuma organizācijām, un vēlas, lai tiek ievēroti kapitāla brīvas aprites principi iekšējā tirgū, līdzvērtība un nediskriminācija attiecībā uz pārrobežu ziedojumiem, kā noteikts ES Tiesas judikatūrā.

3.21. Visbeidzot, apsverot sociālās ekonomikas aplikšanu ar nodokļiem, būtu jāņem vērā tas, ka dažas dalībvalstis paredz iedzīvotājiem iespēju iepriekš noteiktu viņu maksāto nodokļu daļu piešķirt projektiem un iniciatīvām, ko īsteno sociālās ekonomikas struktūras vai citi bezpeļņas subjekti, piemēram, pasākums "5 no 1000" (5 per 1000), ar kuru Itālija ļauj iedzīvotājiem novirzīt resursus sociālam mērķim. Šo pasākumu priekšrocība ir ne tikai nodokļu maksātāju izvēles un brīvības palielināšana, bet arī sociālās ekonomikas struktūru mudināšana izstrādāt pārredzamas un efektīvas ziņojumu sniegšanas sistēmas.

Briselē, 2024. gada 10. jūlijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Oliver RÖPKE

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

([8]) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Eiropas filantropija: neizmantots potenciāls" (OV C 240, 16.7.2019., 24. lpp.).